

Роднае слова

штомесячны навуковы і метадычны часопіс

6/2023

(426)

чэрвень

ISSN 0234-1360

**“Памяць Вялікай
Айчыннай...”:**

- літаратуразнаўчыя даследаванні
- метадычныя распрацоўкі
- мастацтвазнаўчыя артыкулы
- творы жывапісу

ЛІТАРАТУРА І ЧАС

Мішчанчук Ірына. "Ім не спявалі маткі калыханкі...": Асэнсаванне падзей Вялікай Айчыннай вайны ў творчасці прадстаўнікоў філалагічнага пакалення	3
Жардзёцкая Ала. Голас вогненых вёсак: Адлюстраванне хатынскай трагедыі ў аповеці "Тартак" Івана Пташнікава	6
Шапран Сяргей. На вуліцы Танка, былой Танкавай... Да дваццатай гадавіны з дня смерці Васіля Быкава	8
Давідоўскі Зміцер. Людзі маёй памяці – Уладзімір Мехай і Ганна Краснапёрка	15
Трацяцк Зоя. Вобраз вайны-кантинума ў беларускай прозе другой паловы XX ст.	17
Дрозд Дзмітрый. Шукаем наш чаркаў Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча. <i>Заканчэнне</i>	22
Крэнт Дзмітрый, Горны Аляксандр. Несавецкія жыццільскія савецкіх пісьменнікаў: Малаявядомыя аўтабіяграфіі Валянціна Таўла і Піліпа Пестрака	26
Хільковч Алена. "Гасподзь – праз мову вешчуна... шляхі высвечвае да раю": Урокі духоўнасці ў лірыцы Зніча (Алега Бембеля)	31

ДА 140-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ЯНКІ МАЎРА

Гарадніцкі Яўген. Янка Маўр, загадкавы і нечаканы	33
Багамолава Алена. Філалагічная замалёўка пра шчасце дарослае і дзіцячае: Да юбілею Янкі Маўра	35
Цімашэнка Наталля. Сінтаксічныя асаблівасці аповесці "У краіне райскай птушкі" Янкі Маўра	38
Капцюг Ірына. Спецыфіка ўжывання зваротка ў ворах Янкі Маўра	41
Шапран Сяргей. "Краіны райскай сын": Невядомыя сяброўскія шаржы на Янку Маўра	44
Лойша Таццяна. Жыццё і творчасць Янкі Маўра: Квэст-гульня (VI клас)	45
Петрашкевіч Марына. Факты і прыдумкі жыцця і творчасці Янкі Маўра: Гульня (V–VII класы). <i>Заканчэнне</i>	47

МОВЫ РЫСЫ НЕПААЎТОРНЫЯ

Маршэўская Валянціна. Асаблівасці субкатэгарыяльнага значэння мнагазначных дзеяслоўных фразалагізмаў	54
---	----

Бабіч Юрый. "Дзівосы Давоса": Некаторыя моўна-стылістычныя адметнасці сучаснага газетнага загалюка	58
Вальнец Таццяна, Ратнікава Ірына. Выдатны вучоны і таленавіты педагог: Да 70-годдзя Івана Роўды	61

МЕТОДЫКА І ВОПЫТ

Ганчарэнка Кацярына. Знак таленту Васіля Быкава: Заданні (XI клас)	63
Куляшова Наталля. Людзі пяра: праўда пра вайну: Пазакласнае мерапрыемства (VII–XI класы)	66
Бязручка Леанід. Письменнікі-франтавікі Беларусі: Інтэлектуальная гульня (X–XI класы)	68

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ І СУСВЕТНАЯ КУЛЬТУРА

Пракапоў Уладзімір. "Арт-лекторый": новыя грані супрацоўніцтва	70
Чавус Станіслаў. Коўш-браціна са збору Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь: паходжанне твора	71
Карбоўскі Сяргей. Вобраз жанчыны ў ваенным ігравым кіно Беларусі	76
Лысы Ян. "Знак бяды" Васіля Быкава і "Знак бяды" Міхаіла Пташука: мастацтва сімвала супраць майстэрства рэалізму	80
Шацко Алена. Гукавы сімвал Радзімы: лёс царкоўных званоў Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны	84
Урублеўскі Вадаім. Вытокі слянянскіх генеалогій у інвентары XVI – першай паловы XIX ст.	89
Трапянок Уладзімір. Асаблівасці функцыянавання дзіцячага радыётэатра Беларусі ў 1970–2020-я гг.	92

Да увагі чытачоў! Яго свет належыць дзеям (34). <i>Патрабаванні да афармлення матэрыялаў</i> (46). <i>Календар памятных датаў і юбілейных дзён на 2023 год.</i> Ліпень (57, 75). <i>Крыжаванка. Целес Л.</i> Письменнікі Беларусі і Вялікая Айчынная вайна (96).

– матэрыялы спецыяльнага часопіснага праекта

У адрэдаванасці з заканадаўствам аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць, правядзенне ў артыкуле фактаў і звестак. Рэдакцыя паважае за сабой права друкаваць артыкулы ў парадку збярэжвання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Пры перадруку спасылка на "Роднае слова" абавязкова.
Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншы магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторый распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай копіі часопіса), а таксама даюць згоду на апрацоўку персанальных звестак.

Патрабаванні да афармлення матэрыялаў і ўмовы прыняцця матэрыялаў для аспірантаў п.т. на сайце часопіса rod-slova.by. Калі не пазначана інашэ, то ілюстрацыіны матэрыялы (фотаздымкі, графікі, табліцы, рапрадукцыі) падараны аўтарам / аўтарамі артыкула.

Паводле падатковага заканадаўства выдавецтва пры наяўнасці ганарару падае звесткі пра даходы аўтараў незалежна ад факта атрымання грашовых сродкаў на рукі. Для таго каб ганарар не лічыўся, аўтар можа адмовіцца ад яго, прыклаўшы да матэрыялу, які дасылаецца ў рэдакцыю, заяву. Спампаваць заяву можна на сайце часопіса.